

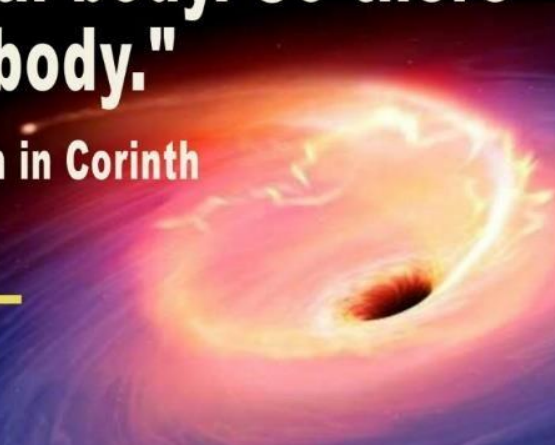
Body, Soul & Spirit

"There is a physical body. So there is also a spiritual body."

The Apostle Paul to the church in Corinth

by Joe McKinney and Randolph Dunn

Banndu, Ruuhu e Ruuhu

Hol To Be Njahata So A Maayii?

Faandaare 1

Hol ko woni banndu, ruuhu e ruuhu?

E fudfoode, Alla tagi kammu e leydi. Leydi ndi alaa sifaa, ndi alaa ko woni e mum.”(Genesis 1:2)
"Alla wi'i: Ndiyam les asamaan hawtu haa nokkuure woore, lesdi yoori feeña." Ko noon Alla inniri leydi njoorndi ndii Leydi." (Genesis 1:9-10) "Alla wi'i: "Leydi ndi'i wurtin tagooje guurde fodde no de nji'irta - jawdi e kullon ladde e daabaaji lesdi fodde no de mbayi. (Fudfoode 1:24)

Ndeen Alla tagii necfco, tagoore 6ernde, duumotoonde e nanndi mum e yidde, e peewal, e jam e yurmeende. Ndeen o wi'i Aadama e Hawaa yoo toppito nokku mo o wacfaa oo, yoo 6eydu 6i66e, 6e keewa, woto 6e 6e 6am lekki ganndal moyyere e bonannde. Kono be mbadii bakkaat nde be njabi yidde mabbe, be njabaani dooftaare e ñaamde lekki kii. Ngoldoo dooftaare wadii maayde banndu e maayde haa abada. Dum ina haani e yimbe fof sabu "fof mbadii bakkaat, ñakkiraa teddungal Alla." (Rom 3:23)

Yidde Alla ko yoo yim6e fof mbaylu e nguurndam mumen bakkaat, loota, la6a e 6i66e Almasiihu ngadda yaafuya bakkatuuji, mbele 6e mbaawa 6eydude 6amtaare e Alla. Ngam wadde dum, ina haani sadak bakkatuuji jabaadi mbafee. Yeesu Nasaratu, Allah nder banndu maako, mo hokki banndu maako walaa hakkeji bana sadaka hakkeji tan e timmudum ngam kala mo wadata nuddinki maako e hoolaare maako nder Almasiihu bee dwtanaago ngam o wirna nder maayde maako, o ummini neddo ruuhu keso, o wada nder Ekklessiya Almasiihu, o hokki mo Ruuhu Ceniido bana dokkal. Ndeen wonbe e Almasiihu ina poti mawnude e mawnude e nanndude e Alla – yidde, goonjinal, jam, yurmeende, goonga – e jokkude e konngol Almasiihu e wuurde no yidde mum nii.

Twonbe e Almasiihu ina keddii e goonjinal, dadndo mabbe ko nguurndam haa abada e Alla, Almasiihu, Ruuhu Ceniido e wodbe be yiyam Almasiihu peewnii. Kono tan, darnde murtudo, mo hoolaaki, mo tuubaaki ko maayde haa abada e lbliis.

Yimbe hono Ayyuuba ina keewi naamnaade ko kewata caggal maayde banndu naamnaade; "So neddo maayii, mbele ina wuura?" (Ayyuuba 14:14)

Ko adii nde kaalten "So neddo maayii, mbele o wuurata ?", won firooji kelme kuutorteede e ndeedoo widto e yeewtaade gonndigal neddo gila e fudfoode ina jogori.

BAANDU– Neddo jiyaado e banndu – banndu e yiyam feccere neddo.

"Ndeen Alla Joomiraacfo tagi necfco e leydi, o fucfi e nder hunuko makko foofaango nguurndam, necfco oo wonti tagoore guurnde."(Fer 2:7-8)

"Juude maa mbayli kam, tagi kam, jooni a halkii kam haa laabi cer, siftor a wadi yam bana loopal, a wartir am haa lesdi?"(Ayyuuba 10:8-9)

"Ngam ko hebata bibbe yimbe, dum hebata dabbaaji boo, gootel tan hebata be: bana gooto maayata, non goddo maayata. Goonga, kambe fuu be mari foofaango woore, neddo walaa nafuuda dow dabbaaji, ngam fuu dum meere. Kambe fuu be don yaha haa nokkuure woore: be fuu be donno diga lesdi, be fuu be don warta haa lesdi.(Waajoowo 3:19-21)

WADE- Dartaade golle bernde, poofde, ngaanndi ekn...banndu balliwal.

E nder daartol ilam dam, ina winndaa heen "kala ko woni e leydi njoorndi ndi foofaango nguurndam woni e hunuko mum maayii." (Ferno 7:22)

"Banndu ndu alaa ruuhu ko maayndu."(Yaakuuba 2:26)

"No neddo fotnoo maayde laawol gootol, caggal duum ñaawoore wara, noon noon Almasiihu, nde o sakkittii laawol gootol ngam yettude bakkatuuji heewbe, o feeñata laawol didabol, wonaa ngam habaade bakkaat, kono ngam hisnude be daminii mo."(Ibraniinakoobe 9:27-38)

Ngewtugo: Banndu neddo wonnoo ko diyee de ngalaa nguurndam haa Alla fuufi e nder banndu nduu nguurndam, rokki neddo wonki e ruuhu.

YAANANDE -Yanngge ko kala do banndu maayndu heddii walla waftaa – geec, ladde, yanaande, walla kala ko ina maantini heddii be.

HADES –Hades ummorii ko e helmere Hebre sheol e helmere Gerek aidos walla hadou firti ko hodorde ruuhuuji maaybe balli – aduna mo yi'aaka walla mo yi'aaka, ruuhuuji duumiidi maaybe balli.

Ngewtugo: Won e defte binndaade ina njuumti e firo aidos e hadou ko "jeynge." Kono konngol Jahannama ko geennee – nokku keeriido ngam Ibliis. Ngolfoo firo bonngo wadii jiibru mawndu.

"Wonno gorko aldudo gooto, boorniido comci daneje e limce daneje, ina nyaama ñaldi beldi, miskiino gooto ina wiyee Laajaru ina joodii e damal galle mum, ina buubna buubri, ina yidi ñaamde ko fawi e dow taabal almuudo oo side Almuudo oo kadi maayi, o wirnaa, o yefti gite makko, o yi'i Ibrahiima ina woddi, Laajarus ina woni e sara makko."(Luuka 16:19-23) .

Ngewtugo: Hades ina jogii bannge aljanna wonande ruuhuuji peewtudi e bannge torla wonande salii be dooftaade Alla, murtube, hoolaabe e bonbe.

FURSINA– Konngol geennee ngol e demngal Ebere, ngol firti ko nokku do yahuud en rewoobe sanamuuji be ngullata sukaabe mum en ina nguuri ngam rewde laambe Molok e Baal. Caggal

nde Baabylon ngummii, ndee falnde wonti dumunna wuro ngoo, yiite ina jokki e hubbude haa abada. Nde ari ko hollirde Jahannama, nokku duumotoodo bonbe, luurondirdo e asamaan. [Saggitorde Bibel Easton, Bibel janngudo PC mo Biblesoft]

NGEENDAM– Konngol grec psuche firti ko neddo duumotoodo, ko anndinde bernde mum rokkaande neddo nde Alla foofi nguurndam e nder mum. Dum noon ina heewi wiyeede ko bernde walla ko woni nder mum.

“Taa timmin yiite Ruuhu, taa cemmbidin annabaaku. Jarriba ko woni fuu, joga ko woodi, reena kala ko boni. Yoo Allah hoore maako, Allah jam, labbin on haa timmi. Yoo monruuhu fof, ruuhu e bannduLaa on laabaade aybe haa gartol Joomiraawo men Yeesu Almasiihu. Noddudo on oo ko koolaado kadi o wadat dum.” (1 Tesalonika'en 5:19-24)

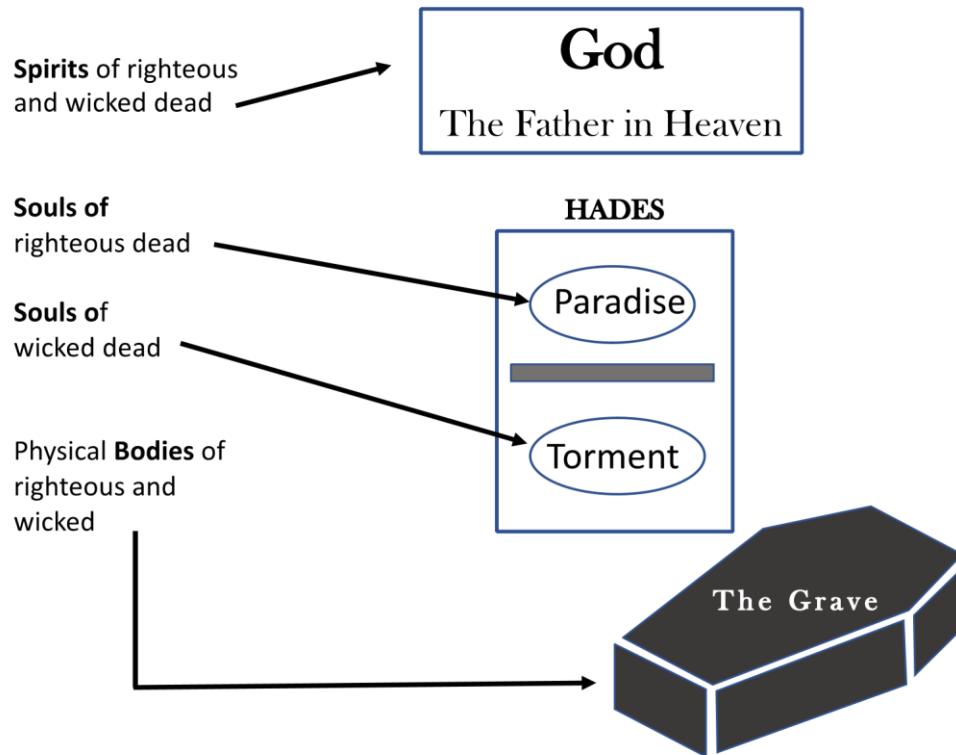
Matiyo winndi lisaa ina wiya “Taa kulee yidbe warde banndu mon, be mbaawaa meemde yonki mon, kul Alla tan, baawdo halkude yonki mon e banndu mon e nder jeyngol (geennee wonaa konngol Gerek hadou Hades).” (Matiyo 10:28)

RUHU -Kalimawol Hebrew neshamah e kalmawol Gerek pneuma don holla ruuhu neddo mo Allah tagi nder maako mo wartata haa Allah to maayde neddo. “Leydi (banndu) ina hoota leydi ndi ummii ndii, ruuhu ina hoota to Alla dokkudo dum.” (Waajoowo 12:7)

To Masiihiko'en haa Roma, Pol winndi “Ruuhu bee hoore maako don seeda bee ruuhu men dow en laati bibbe Allah.” ... “Ruuhu ina walla en e tampere men. En nganndaa ko potden ñaagaade, kono Ruuhu oo e hoore mum ina ñaagoo en e ñonji di konngudi mbaawataa haalde, kadi gondo e yeewde berde men ina anndi miijo Ruuhu, sabu Ruuhu ina ñaagoo seniibe no yidiri Alla nii.” (Roomnaabe 8:16; 26-27)

Ngewtugo: “Ruuhu” so ina siforee Alla, ina heewi firteede ko Ruuhu Alla, Ruuhu Almasiihu, Ruuhu Ceniido walla Ruuhu peewal.

Ngewtugo: Konngol arameeje ruwach firti ko “ruuhu”, ina firta daabaaji fofooji nguurndam ina heen neddo.

Faandaare 2 Wakkati nde Almasiihu woni dow duniyaaru

“Maleykaajo Joomiraacfo feeñi e makko [Yusuf] e koycfol, o wi'i: ‘Yusuf, 6icfcfo Daawuuda, taa hul 6etde Mariyam debbo maa, sabu 6icfcfo makko oo, ko Ruuhu Ceniido, o jibina 6icfcfo gorko, a innirta mo lisaa, sabu ko kanko hisnata yim6e makko e bakkaatuuji ma66e (Ma12-21).”

Ngewtugo: lisaa ina hisna “yimbe mum” WONAA yimbe fof.

Nulaado Yuhanna winndi “Janngo mum, o (Yuhanna, lootoowo) yi'i lisaa ina ara e makko, o wi'i: “Ndaaree, ko Baali Alla, mo ittata bakkaat aduna”” (Yuhanna 1:29)

“Ko noon kadi, ina winndaa wonde Almasiihu ina foti maayde(e dow leggal bardugal) e nyalawma tatabo o ummoto diga maayde, nden tuubugo e yaafuye hakkeeji don waaja nder innde maako haa lenyi fuu (Yahuudu'en e Yahuudu'en), fudɗaago Urusaliima.” (Luuka 24:46-47) .

Ngewtugo: Won e yimbe ina mbiya so maayde yimbe fof njahata ko to Aljanna. So tawiino ko goonga noon bayyinde “tuubu e yaafuya” bakkatuuji s alaa e sago.

Yeesu wi'i mo: “Ko miin woni laawol ngol, min woni goonga, min woni nguurdam, koo mo warataa haa Baaba so wonaa e am.” (Yuuhanna 14:6-7) .

“E nder makko(Almasiihu) en kebii soodgol e yiiyam makko, yaafuya aybeeji men, no moyyere makko mawniri.” (Efesu’en 1:7)

Ko adii nde o warata leggal bardugal, lisaa wiya almuɓɓe makko: “Mi accii Baaba, mi arii e aduna, jooni noon mido yalta aduna, mido hoota to Baaba.” (Yuuhanna 16:28)

Ngewtugo: Kono ko adii fof ko lisaa foti timminde faandaare nde o jippii e asamaan ndee.

Baali Alla ina poti sakkude hoore mum e Alla ngam 6eydude 6amtaare nde o 6amti bakkatuuji necfco e nder 6ernde makko nde o woni dow leggal bardugal.” (2 Piyeer 2:24)

Kanko e hoore makko(Almasiihu) wadi hakkeeji men nder banndu maako dow lekki, ngam en maaya dow hakkeeji, en nguura ngam goongaaku; gaañande makko on cellii. (1 Piyeer 2:24)

lisaa wi’i gujjo gondo e leggal bardugal e makko “Goonga, mido wiya ma, hannde ada wondi e am to Aljanna.” (Luuka 23:43)

E waktu jeenay ko adii maayde lisaa nani Alla ina woppi mo ina wulla “Alla am, Alla am, hol ko wadi ada woppi mi?” (Matiyo 27:26)

Ruuhu Almasiihu nden “yahi, anndini (konngol Gerek kerusso – maanaa anndinoowo, anndinoore, waajotoodo) ruuhuuji gondi e nder kasoo dii, sabu ko adii duum be dooftaaki.” (1Piyeer 3:19-20)

Ngewtugo:Deftere nde deyyi ko fayti e ko woni e nder bayyinaango makko. lisa ina waawiino anndude wonbe e Aljanna bee wonde bakkatuuji mabbe njaafaama jooni no sadak timmudo oo wadiraai nii.

Huunde wayliima no feewi nde lisaa ummii e Baaba mum. O nawti Aljanna e ruuhuuji gondi heen dii fof to Asamaan. “Nde o ummii dow, o ardii konu nanngaabe, o rokki yimbe dokke.” (Efesu’en 4:8)

Ngewtugo: “Konu nanngaabe” ruuhuuji peewdi jogaadi e nder Aljanna, labbinaama, njaafaama, yettaama to dow, asamaan, e lisaa. Yontaaji keddiidi e banngge torla Hades ina daminii ñalawma ñaawoore.

Faandaare 3

Wakkati Baawo Almasiihu Warti haa Allah

lisa fodani:“Mi mahirtan ekklessiya am (Almasiihu) nden dammude Hades foolataa dum.” (Matiyo 16:18)

Ngewtugo: “Ekklesiya Almasiihu” naa suudu, naa suudu dewal malla suudu dewal ammaa dum banndu hakkeeji yaafaadi, di yiiyam Almasiihu laati goongaaku.

Ngewtugo: Dame walla naatirde Hades ko maayde, ko Seydaane jogii e neddo. Nde tawnoo maayde Beydataa e eklesiya Almasiihu, ndeen noon won6e e nder laamu makko maay6e caggal ummital Almasiihu e yahdu mum, 6e Beydaaka e nder Hades.

Ngewtugo: Bonbe ina keddii e nder Hades, kasoo do ruuhuuji be yaafaaka haa Almasiihu warta.

Paul yidi:

“Ngam yahde, wondude e Almasiihu.”(Filipiyankooobe 1:23)

“Ngam maajum, en don mari hoolaare wakkati fuu, en don anndi, to en don nder saare nder banndu en don woddi Joomiraawo. En don nguurda bee nuddinki, naa bee yi'ugo. En don mari hoolaare, mi wi'i, en don mari hoolaare, min buri yidugo wodditugo banndu e nder saare bee Joomiraawo.”(Korintinaabe 5:6-8)

“Sabu Alla toddaaki en ngam tikkere(torra duumiika) ammaa ngam hebugo kisndam bee Joomiraawo men Yeesu Almasiihu. O maayi ngam men ngam, to en don wuura (wuurbe) koo en daaniima (maaybe), en (be nder Almasiihu) en nguurda bee maako. Ngam maajum, semmbindiree, cemmbindiree bana no mbaɗaton.” (1 Tesalonika'en 5:9-11)

Ngewtugo: Dum fof ina hawri e yidde Pool. Yaakaare makko, nde o maayi, wonaa yahde Hades do lisaa nattii taweede kono yahde Asamaan, wondude e Almasiihu.

“Nde o udditi siiforde joyabere nde, mi yi'i les hirsirde, ruuhuuji waraabe ngam wolde Allah e seedaaku ngu be kebi.”(Wahayu Wahyu 6:9)

“Maleykaaajo goddo, jogiido laylaytol kanje, ari, darii yeeso hirsirde, o hokkaa uurngol keewngol ngam sakkanaade dum, wondude e duwaawu seniibe bee fof, dow hirsirde kanje yeeso joodorde laamu.”(Wahayu Wahyu 8:3)

Ngewtugo: E nder siimtol joyabol ngol Feññaanaande 6:9 Yuhanna yi'i ruuhuuji Kerecee'en maaybe wonbe les hirsirde nden hirsirde nden woni yeeso jappeere Allah haa asama. So duum bennii, martabaaji dii ngonaano e Hades kono ko e asamaan.

“Iisaa wi'i mo: “Ko miin woni ummital e nguurndam, goondindo kam, hay so o maayii, maayata, kadi kala wuurdo, goondindo kam, maayataa haa abada, ada goondini dum?”(Yuuhanna 11:2526)

Ngewtugo: Iisaa fodaniino wonde wuurbe e goondinbe, jogiibe hoolaare e hoolaare e makko, maayataa haa abada. Hay so balli mabbe balli dii ngoppii golle, ina poti werteede, ruuhuuji mabbe ina njokki haa abada, ina njaha to banngge Aljanna to Asamaan ngam won'de e Almasiihu bayyindo, “Ko miin woni laawol, goonga e nguurndam.” (Yuuhanna 14:6)

“Min nuɗɗini Yeesu maayi, ummitini ngam maajum min nuɗɗini Allah waddan bee Yeesu be ɗaani nder maako.”(1 Tesalonika’en 4:14)

Ngewtugo: Ruuhuuji Kerecee’en, so balli mabbe maayii, njahata ko e lisaa to Aljanna to Asamaan ɗo be ngonata haa gartol makko, gartol ɗiɗmol ngol. Nde tawnoo ruuhuuji hisnaabe ina ngondi e asamaan, ndeen ina wadi faayiida maa be ngon e makko so o artii.

“Mido anndi neddo gooto e nder Almasiihu, mo duubi sappo e nay ko adii hannde, o nanngaama haa asamaan tatabo. So tawii ko e nder banndu makko, walla ko caggal banndu makko, mi anndaa-Alla anndi. Mido anndi kadi neddo oo-so tawii ko e nder banndu makko, walla so wonaa banndu makko, mi anndaa, kono Alla anndi, o nanngaama haa aljanna.”(2 Korintu’en 12:2-4)

Ngewtugo:Pol nanngaama haa Asamaan Tatabo, asama asamaan, joodorde Allah e Aljanna, haa Almasiihu janngi mo, bana non, aljanna woni haa Asamaan naa Hades, baawo Almasiihu ummi haa asama.

Ngewtugo: E yahuud en asamaan gadano oo firti ko weeyo (asamaanuuji weeyo), asamaan ɗiɗabo oo firti ko weeyo (asamaan sidere) e “asamaan tatabo oo” ko hodorde Alla

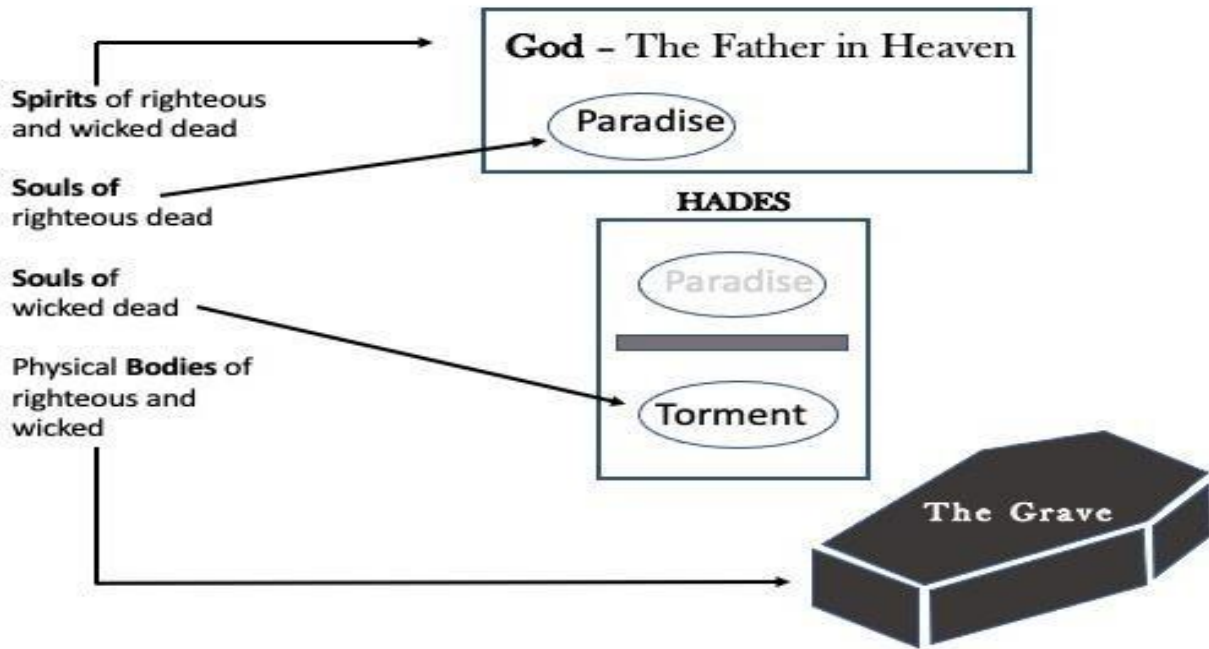
“Nde be nani dum, be tikki, be don yakka nibbe mabbe dow maako. Ammaa Etifan, keewɗo Ruuhu Ceniido, ndaari asama, o yi’i teddungal Allah, bee Yeesu don dari haa nyaamo Allah, o wi’i: ‘Ndaaree, mi yi’i asama don mabbittii, Bii Neddo don dari haa nyaamo Allah.’ Ndeen be cukki noppi mabbe, be ngulli e daande mabbe, be fuu be don yakka mo, be don yakka mo nder wuro, be don yakka mo kaaye. Ndeen o sujji, o wulli, o wi’i: “Joom am, woto Geydu 6e ndee bakkaat.” Nde o haali dum tan, o daanii.”(Kuude Nelaabe 7:54-60)

Daartol mabbe caggal nde Almasiihu ummii dow asamaan

Dooftiibe Alla	Bondo e murtuɗo
Ruuhu oo ina hoota to Alla	Ruuhu oo ina hoota to Alla
Banndu nduu warta ko e buubri	Banndu nduu ina hoota e leydi
Ruuhu ina yaha Aljanna To Asamaan ina fadi Gartol 2bol.	Ruuhu ina yaha to Torla e nder Hades ina fadi ñaawoore.

Naamnal burngal tiidde noon, ina foti wonde "Hol ko pot-mi wadde ngam hisde haa abada?" Mo hebi jaabawol ngol naamnal maa jogo subngo tiidngo ngo o foti wadde.

Following Christ's Ascension and Before His Second Coming

Suura 4 Gartol Almasiihu didabol

“Caggal nde o haali dum, o yettaa e yeeso mabbe, ruulde suudii mo, be ngoni e ndaarde asamaan, nde o yahata ndee, doon e doon worbe dido boornii be comci daneeji ndarii sara mabbe, be mbi’i: ‘Yimbe Galiili, hol ko wadi on ndarii doo, ina ndaara asamaan?”

lisa mo ittaa haa asama, o wartan bana no nji’don o yahata asama bana ni.” (Kuude 1:9-11)

“Gid’do en, mo rim’dini en diga hakkeeji men bee yiyam maako, o wadi en laamu e liman’en ngam kuugal Allah Baaba maako, teddungal e baawde maako haa abada abada!(Wahayu Wahyu 1:5-7)

“Joomiraacfo leeltataa timminde fodoore mum, hono no wocf6e paamirta nii, o muñanii on, o yicfaa hay gooto halka, kono gooto fof tuuba.”(2 Piyeer 3:9)

“Ngaree haa am, onon fuu on don yama, on don yama on, mi fooftan on, hoosee jokkirgol am, ekkinee haa am, ngam mi don neddaaku, mi don lesdina bernde maako, on keban fooftere ngam bernde mon, ngam jokkirgol am don weebi, teddungal am boodngal.”(Matta 11:28-30)

“E nder galle Baaba am ina woodi cuudi keewdi, so wonaano noon, mbele mi wi’atno on mido yaha mi feewna on nokku, kadi so mi yahii mi feewni on nokku, mi wartan, mi yetta on to am, mbele to ngon-mi oo, on ngona kadi.” (Yuhanna 14:2-3)

“Enen wuurbe, heddiibe haa gartol Joomiraawo, en ardataa be daanii, ngam Joomiraawo bee hoore maako jippoto diga asama, bee daande mawnde maleyka’en, bee daande buubaaji Allah.

Maaybe nder Almasiihu ummoto arande duule ngam hawrude e Joomiraacfo e nder weeyo, ko noon min ngonirta e Joomiraacfo haa abada.”(1Tesalonika’en 4:15-17)

“Geec hokki maaybe wonbe nder mum, Maayde e Hades hokki maaybe wonbe nder mum en, be fuu be kiitaama fodde kuude mabbe.”(Wahayu Wahyu 20:13)

Ngewtugo: “Maayde” walla yanaande rokki banndu nduu wonti buubri ina waylee. “Maaybe nder Almasiihu,” balli goonga’en fuu, wayletee balli di maayataa ngam wondugo bee Allah nden balli murtube e bonbe fuu wayletee balli di maayataa ngam wondugo bee Seydan.

Ngewtugo: “Hades” wonaa Jahannama rokki ruuhuuji bonbe ngam ñaawoore arii.

Ngewtugo: Deftere nde wi’i Almasiihu wartan ammaa nde hollaaki wakkati nde gartol maako didabol wadata.

“Mido wi’a on, banndiraabe, banndu e yiyam mbaawataa ronkude laamu Alla, ko halkata koo ronkataa ko halkataa, mi haalana on sirlu: en fof en daanataa, kono en fof en mabayeten, e nder wakkati seeda, e nder buubri gite, e yidde buubaaji dii, e yidde mum Ndeen banndu bonndu nduu ina foti boornaade ko bonnataa, banndu nduu ina foti boornaade ko maayrataa, so banndu maayndu nduu boornotoo ko maayataa, ndeen konngol ngol winndaa ngol ina timma.”(1Kontinaabe 15:50-54)

“Nde Joomiraawo Yeesu feeñata diga asama, bee malaa’ika’en maako marbe semmbe nder yite jalbooje, o don yama be nganndaa Allah e be downtanay Linjiila Joomiraawo men Yeesu, be keban jukkungo haa abada, be don wodditoo yeeso Joomiraawo e teddungal semmbe maako.”(2 Tesalonika’en 1:7-9)

“Mi yi’i maaybe, mawbe e pamarbe, don dari yeeso joodorde laamu, defte don uddita, deftere feere don uddita, nden woni deftere ngeendam, maaybe don kiita bee ko winndaa nder defte de’e, fodde ko be ngadi Ndeen Maayde e Hades mberlaama e nder maayo yiite, ko dum woni maayde didabere, so tawii innde mum tawaaka winndaande e nder deftere nguurndam, werlaa e nder maayo yiite.”(Wahayu 20:12-15)

Ngewtugo: Batte maayde banndu ko gootum wonande bondo e peewdo. Banndu mabbe banndu ina yaha to yanaande, ina hoota to gede leydi tawa ruuhu mabbe ina hoota to Alla dokkudo dum, kono wonaa noon wonande ruuhu mabbe. Yontaaji goongdinbe ina njaha Aljanna to Asamaan e Almasiihu. Yonkiiji di inde mum en mbinndaaka e “Deftere nguurndam” ina njaha to Torla e nder Hades ina daminii gartol didabol Almasiihu, caggal duum ñaawoore.

Banndu Banndu

“Ciftor kadi Tagdo ma ... ko adii nde boggol kaalis ngol tayata, taasawol kanje ngol tayaa, ko adii nde bidngel ngel tayata, taayawol ngol sara bundu ngol tayaa, ndeen leydi ndii wartata ko e leydi no ndi wonnoo nii.”(Waajoowo 12:1; 6-7a)

"Balli men don wirna nder buutugo, ammaa di ummoto nder teddungal. Di don wirna nder tampere, ammaa di ummoto nder semmbe. di don wirna bana balli yimbe, ammaa di ummoto bana balli ruuhu. Ngam bana balli ruuhu woodi, woodi balli ruuhu."(1 Korintiyankoobe 15:43-44)

"Mido anndina on, banndiraabe, banndu e yiyam mbaawataa ronkude laamu Alla, ko halkotoo koo kadi ronkataa ko halkataa, kedodee, mido haalana on sirlu: En fof en daanaaki, kono en fof en mbayliten Ko halkataa, en mbaylite. Ngam halkaare bornaama ko halkataa, ko maayataa bornaama ko maayataa, ndeen ko winndaa koo laatoto goonga: "Maayde muumtaama."(1 Korintu'en 15:50-54) *"Taa haawno cfuum, sabu wakkati ina wara nde won6e e nder yanaande fof (maay6e) nanata daande makko (Almasiihu) njalta - wac6e ko moyyi ummotoo e nguurndam, wac6e ko boni ummittaa ñaawoore."* (Yuuhanna 5:28-29)

Ruuhu oo

Yontaaji wuurbe wonbe nder Almasiihu don mawna nder nanndi e tagdi Allah, Baaba mabbe - yidde, goongaaku, yurmeende, goongaaku e jam. Ruuhuuji maaybe nder Almasiihu don haa Asama bee Almasiihu. Kambe dido fof be ngoni ko e daminaade gartugol Almasiihu e gartol didmol ngol.

Yontaaji wuurbe be ngalaa nder Almasiihu don mawna haa nanndi bee Ibiliisa, baaba mabbe - fenaande, waroobe, murtube, yidbe Allah, yidbe hoore mabbe e jommbaajo. Ruuhuuji maaybe bonbe e murtube ina keddii e bannge torra Hades ina daminii gartol didabol Almasiihu e ñaawoore.

"Taa kulee waroobe banndu, ammaa be mbaawataa warde yonki, ammaa kulee baawdo halkugo yonki e banndu fuu nder jeyngol." (Matiyo 10:28)

Ngewtugo: "Jahannama" ummorii ko e helmere grec geénnee firti ko hodorde Seydaane wonaa hades helmere grec aidos (hadou)– hodorde ruuhuuji maaydi.

Ngewtugo: Ruuhu ina heddii e banndu ndu halkataa hay e nder Jahannama.

"Muusa wi'i: Jawmiraawo Allah umminan on annabi bana am nder banndiraabe mon, on keditan mo ko o wi'i on fuu, kala mo nanataa annabi man, halketee diga yimbe."(Kuude Nelaabe 3:22-23)

"Banndiraabe am, to goddo nder moodon majji diga goonga, goddo warti mo, anndu mo warti hakkejo diga majjugo maako, o hisnan yonki maako diga maayde, o sudda hakkeji duudfi."(Yaakuuba 5:19-20)

Ngewtugo: Banndu banndu e ruuhu neddo ngonaa gootum. Ruuhuuji maaybe goonjinbe so tawii ko e yanaande, wirnaa e maayo walla buubnaama, njahi to Aljanna (e nder Hades haa nde Almasiihu ummii e dow asamaan, jooni ko e Asamaan). Nde wonnoo, ruuhu bondo ina yaha to Torla e nder Hades ina fadi Ñaawoore. Ruuhu oo

Deftere nde de'i dow ko laarani ruuhu neddo haa gartol Almasiihu didabol.

Winndiyanke Waajoore hollitii wonde banndu nduu ina buubta, ina hoota to leydi ndi ummii ndii, "ruuhu ina hoota to Alla dokkudo dum oo." (Waajoowo 12:6-7)

"Banndu ndu alaa ruuhu ko maayndu."(Yaakuuba 2:26)

"Iisa wi'i: "Baaba, mido hokka ruuhu am nder juude maada, nde o wi'i dum, o foofi."(Luuka 23:46)

Nde o fiyi kaaye, Etien noddi Joomiraawo, o wi'i: "Joomiraawo Yeesu, jabbu Ruuhu am!... Nde o wi'i dum, o daani (maayi)." (Kuude Nelaabe 7:59; 60)

Ngewtugo: Janngugol yontaaji, pine e leyyi, haa arti noon e Inndonaabe Ameriknaabe woddube, leyyi Afriknaabe e Aborigine en Ostarali, ina kollita wonde aadee ina rewi huunde walla tagoore. Neddo ina waawi tan miijaade so tawii ko ruuhu neddo, ruuhu mum walla kambe dido fof njogii ndee yidde rewde. Ndeen yidde walla miijo heyaani e yaafuya. Kono wonbe e Almasiihu bee kadi ina njogii Ruuhu Alla mo Alla rokki be nde Alla wadti be e nder Laamu Almasiihu.

Ruuhu Alla hokkaama wonbe e Almasiihu

"Piyeer wi'i be: "Tuubu, gooto nder moodon fuu loota batisma nder innde Yeesu Almasiihu ngam yaafuye hakkeji mon, on keban dokkal Ruuhu Ceniido."(Kuude Nelaabe 2:38)

"Minen kadi ko min seedeeji dii, Ruuhu Ceniido mo Alla hokki downtanoobe mo oo."(Kuude Nelaabe 5:32)

"Mbele on nganndaa ko on suudu Alla, Ruuhu Alla ina hodi e mon?"(1 Korintiyankoobe 3:16)

"Onon boo, nde on nani wolde goonga, Linjiila kisndam mon, on nuddini mo, on don mari maande bee Ruuhu Ceniido fodani on."(Efesu'en 1:13)

"Be ngoni e banndu mbaawataa weltinde Alla, kono on ngonaa e banndu, kono ko e Ruuhu, so tawii Ruuhu Alla ina joodii e mon. Mo alaa Ruuhu Almasiihu, jeyaaka e makko."(Roomnaabe 8:8-9)

"Ruuhu ina walla en e tampere men, sabu en anndaa no en njuulirta no fotiri. Ammaa Ruuhu oo e hoore mum ina ñaagoo en e ngondi di ngalaa haala, kadi gondo e yeewde berde ina anndi ko Ruuhu oo miijotoo, sabu ñaagunde makko ngam yimbe Alla ina yahdi e yidde Alla."(Roomnaabe 8:26-27)

"Tokku misaalu haalaaji booddi di nan-daa diga am, nder nuddinki e yidde nder Yeesu Almasiihu, bee Ruuhu Ceniido joodiido nder amin, reenu ko hokki ma."(2 Timote 1:13-14).

Ngewtugo: Ruuhu Alla ko Alla hokkata dɔwtanaabe nde be ummitinaama e ruuhu keso caggal maayde makko e bakkaat e wirneede e nder maayde Almasiihu. Ruuhu Alla nder neddo ina jikkondiri e jikkuuji ruuhu neddo ɗi o waawaa haalde e nder duwaawu.

Hol ko woni e gartol Almasiihu ɗidabol?

Maaybe nder Almasiihu

- Ruuhu ina wara e Almasiihu e nder duule.
- Banndu nduu wayletee ngam laato bana banndu Almasiihu teddundu, ndu maayataa, ngam hawtugo bee Almasiihu nder duule.

Wuurbe e Almasiihu–joom peewal.

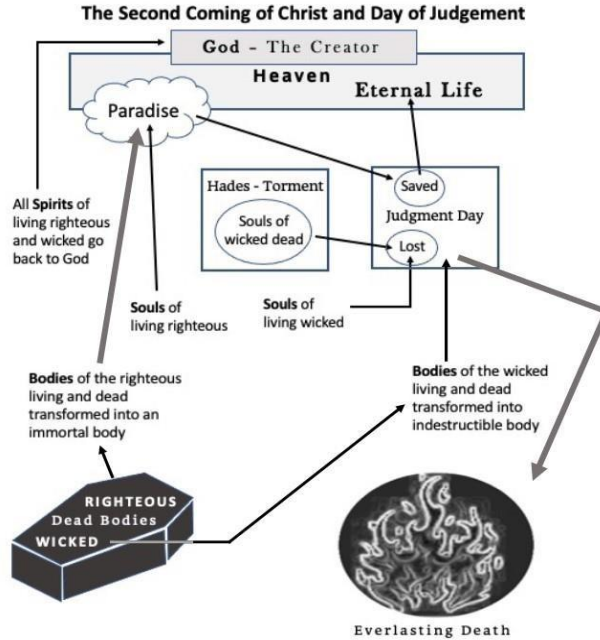
- Ruuhu fotti bee Almasiihu nder duule.
- Banndu nduu wayletee ngam laataade no banndu Almasiihu teddundu, maayde ngam hawrude e Almasiihu nder duule.

Maaybe be ngalaa nder Almasiihu – bonbe e murtube

- Ruuhu ina heddii e Alla
- Banndu nduu wayletee wonta banndu ndu halkataa.
- Ruuhu e banndu ina ɗaminii ñaawoore ngam neldude maayde haa abada wondude e Iblis e maleykaaji mum.

Wuurbe be ngonaa e Almasiihu– bonbe e murtube ina ɗaminii ñaawoore

- Ruuhu oo ina hoota to Alla.
- Banndu nduu wayletee wonta banndu ndu halkataa.
- Ruuhu e banndu ina ɗaminii ñaawoore ngam neldude maayde haa abada wondude e Iblis e maleykaaji mum.

Firo goddo

Miijooji keewdi ina ngoodi ummoraade e miijooji diineeji ceertufi tuugiidi e miijooji e firo neddo walla njakkeende mum. Yimbe heewbe, so wonaa ko buri heewde, ina ngoongdini wonde ruuhuuji fof ina njaha to Hades so maayii, ina keddii toon haa gartol Almasiihu didabol. Be nuddini Almasiihu yobaay goonga'en be nanngaama haa Aljanna haa Hades, koo boo o hoosa be bee maako wakkati o hooti haa Baaba.

E gartol didabol Almasiihu, walaa ruuhuuji goonjufi wondude e makko. Balli mabbe goonjfinbe wayletee balli di maayataa e ruuhuuji mabbe nder Aljanna Hades fotta Almasiihu nder Duule. Ndeen be ndariima yeeso Alla ngam naatde e Asamaan ngam wondude e Alla, Almasiihu e denndaangal Konu Asamaan.

Balli bondi e murtufi maa mbadte balli di halkataa. Balli mabbe waylaadi di halkataa bee yonkiiji mabbe nder Torla Hades maa njaabo Allah haa nyalde kiitaaji ngam hebugo kuuje de be wadata nder banndu ko adii be neldaama haa Jahannama ngam be wonda bee Ibiliisa e maleykaaji maako.

Faandaare 5

Hol ko jogori wadde ñalnde darnga?

"... neddo ina foti maayde LAABI GOOTO, caggal duum ñaawoore ar" (Ibraniyankoobe 9:27).

Ngewtugo: "Nde wootere maayde" ndeen ñaawoore, alaa fof fartanje didabo walla jibinannde.

"Baawo balde jeegom, Yeesu hoosi Piyeer e Yaakubu e Yuhanna deerdiraawo maako, o yahri be dow hoosere toownde(lisaa) wayliima yeeso mabbe, yeeso makko ina jalba no naange nii, comci

makko ina danee no jayngol nii. Muusaa e Iliyaasa peeñi e mabbe ina kaalda e makko.” (Matiyo 17:1-3)

Ngewtugo: So duum bennii, Muusaa e Iliyaas ina ngonnoo haa jooni no banndu tan maayiri nii. Ede njoginoo sifaa gooto no nde ngonnoo e banndu banndu nii. Ko cfuum wacfi, alaa fof ko waawi wonde jibinannde nde tawnoo yontaaji ma66e ina nguuri haa jooni e nder aduna Hadeen sabu sadak Gurcfo yaafaade bakkaat oo, 6eydaaka haa Alla.

“Ngam en fuu en ndaran yeeso joodorde kiitaaji Allah, ngam dum winndaa: Jawmiraawo wi'i: 'Bana no mi wuuri, koppi fuu sujjan yeeso am, demngal fuu yettan Allah. Ndeen noon, gooto e men kala ina foti hiisaade hoore mum e Alla.”(Roomnaabe 14:10-12)

“Ngam en fuu en don mari haaje wallugo yeeso joodorde kiitaaji Almasiihu, ngam koo moye fuu heba ko foti hebugo ngam kuude de o wadi wakkati o donno nder banndu maako, ko boodduum malla ko boni.” (2 Korintu'en 5:10)

“Nde Bii Neddo warata nder teddungal maako, bee malaa'ika'en fuu bee maako, o joodan dow joodorde laamu maako nder teddungal asama, lenyi fuu kawtan yeeso maako, o seerndan yimbe bana gaynaako seerndirta baali bee be'i. onon barkinaabe e Baaba am, yettu ndonu mon, laamu ngu peewniraa on gila e tagoore aduna' ... 'e been wonbe e nano makko, 'Njaltee e am, onon kuddinaabe, njahee e yiite duumotoodo peewniraado Ibiliisa e maleykaaji mum'.”(Matta 25:31-34 ... 42)

Golloowo

“Ngam Joomiraawo bee hoore maako jippan diga asama, bee daande mawnde maleyka'en, bee daande buuba Allah, maaybe nder Almasiihu ummoto arande, nden enen wuurbe, luttube, en don hoosa bee mabbe nder duule ngam fottugo bee mabbe Joomiraawo nder weeyo, non boo min laatoto bee Joomiraawo haa abada.”(1 Tesalonika'en 4:15-17)

Bonbe

“Nde Bii Neddo warata nder teddungal maako, bee malaa'ika'en fuu bee maako, o joodan dow jappeere maako teddunde. Lenyi fuu moobtan yeeso maako, o seerndan yimbe bana gaynaako seerndirta baali bee be'i gila e am, a huddii, naata e yiite duumotoonde, peewniraande Ibiliisa e maleykaaji mum.”(Matiyo 25:31-33 ... 41)

“Ammaa hulbe, be ngoondinaay, be don yama, be don yama, be don yama, be don huuwa, be don rewna sanamuuji, be don fewna, nokkuure mabbe laatoto nder maayo yiite, ngo sulfure don hubba, dum woni maayde didabre.”(Wahayu Wahyu 21:8)

Miijo winndoobe bee

Ruuhuuji goonɗudi e balli mum en ɗi maayataa ɗii, maa kawru ngam wuurde haa abada e Alla to Asamaan. Wonaa noon wonande murtube e bonbe sabu konngol Alla ngol ina seernda bernde e ruuhu mabbe. Ruuhu Allah wartan haa maako. Ruuhu mabbe e banndu mabbe ndu halkataa, don mberlee nder torra haa abada, Jahannama, bee Seyɗan e maleykaaji maako. “Ngam wolde Allah don wuuri, nde woodi semmbe, nde buri kaafahi ɗi gite ɗiɗi fuu, nde nasti haa sendi yonki e ruuhu, nde ɗon yama miijooji e gikkuuji bernde.” (Ibraɗinkooɓe 4:12-13)

Mbele ada wuuri ngam nguurndam haa abada walla maayde haa abada? Maa won to Asamaan e Alla walla to Jahannama e Ibliis e maleykaaji mum.

Faandaare 6

Nguurndam

haa abada

Yimbe goonɗinbe won nguurndam haa abada e maayde haa abada ina njidi rewde won e firooji e jamirooje Alla, jamirooje mum e jamirooje mum.

Alla ina ɗabbi e nedɗo wonde “E nder Almasiihu” ngam jabeede. “Ngam maajum, to godɗo woni nder Almasiihu, o laati tagoore hesre, ko booyma saali, ko fuu laatake kesum.” (2 Korintu’en 5:17)

Ngewtugo: Nguurndam beedoo yimbe maa won :

1. Yidde, teddinde, teddinde, yettude e rewde Alla no o holliri e konngol makko.
2. Yidde ko buri moyyude e kala nedɗo, hay aŋbe mum en.
3. Hokkude haajuuji rewbe, yaayaabe e haa teenɗi e Kerecee’en.

Nde tawnoo ko “E nder makko (Almasiihu) en njogii ɓamtaare, yaafuya bakkatuuji men” (Efesu’en 1:7) ndeen noon, ko adii fof ko janngude no Almasiihu yicfiri en nguurde, caggal cfuum nguurden no haanirta nii.

Yamirooje Almasiihu e janngirde maako ɗon tawe nder wolde maako, Bibel.

“Wakkati feere, annduɗo Tawreeta ummi ngam jarribaago Yeesu, o yami mo: “Jaanginoowo, ko mi waɗata ngam mi heba ngeendam haa abada?” -Ko winndaa e nder sariya oo? o jaabii, hol no njanngir-ɗaa ɗum? O jaabi: “Yid Joomiraawo Allah ma bee bernde ma fuu, bee yonki ma fuu, bee semmbe ma fuu, bee hakkiilo ma fuu,” nden o wi’i: “Yidɗi banndiraawo ma bana hoore ma fuu.” ‘A jaabiima no haanirta nii,’ Yeesu jaabi: ‘Waɗ ɗum, a wuura.’ Kono o yidɗi hollirde hoore makko, o naamndii lisa: “Hol ko woni kodo am?”” (Luuka 10:25-29)

Caggal nde o haali tinndol ganndiraangol “Tinndol Samariyanke moyyo”, lisaa naamndii hol e nder tato bee – Lewiijo, almaami walla Samariyanke – woni kodo gorko gañaado oo. “Ganndo sariya oo jaabii, “Ko yurmeende makko.” lisaa wi’i mo ‘Yah, madaa noon” (Luuka 10:37)

En mbi’aama kadi “Njokkee 6i66e yid6e Alla, nguuren nguurdam yidde, hono no Almasiihu yidiri en nii, o hokki hoore mum ngam men, bana sadakaaji uurcfi e kirse Alla” (Efesu’en 5:1-2) e

“So ada yidi mi, ada dooftoo ko njamir-mi koo.”(Yuuhanna 14:15)

Woodi jamirooje duudde de be nder Almasiihu doole tokka ngam be laato yerugo Allah bana non be nguurda nder NGURNDAM Caggal NGURNDAM bee Allah.

“Taa yide duniyaaru koo, ko woni nder duniyaaru fuu. To goddo yidi duniyaaru, yidde Baaba walaa nder maako. Ngam ko woni nder duniyaaru fuu - gikkuuji neddo hakke, gikkuuji gite maako, manggu ko o mari e ko o wadata, ummotaako diga Baaba, ammaa diga duniyaaru. Adunaaru e gikkuuji maako don majja haa abada, ammaa Allah don wuura.”(1 Yuhanna 2:15-17).

“Ko nii en nganndirta en njidi bibbe Alla: yidde Alla e dooftaade jamirooje mum. Ko dum woni yidde Alla: dooftaade jamirooje mum, jamirooje mum ngonaa teddude.”(1 Yuhanna 5:2-3)

“Dum woni haala ka min nani diga maako, min don anndina on: Allah woni jayngol nder maako, nibbere walaa. To en mbi’i en kawti bee maako, ammaa en don yaha nder nibbere, en don fewna, en nguurdataa bee goonga.”(1 Yuhanna 1:5-7)

Ngewtugo: Alla ko Annoore – ko moyyi fof, ko wadata e nder weeyo – yidde, goonga, yurmeende, moyyere, nuundal.

Ngewtugo: Ibliis ko Niwre – gede bonde fof, gede badaade e sirilu – njiyaagu, njiyaagu, fenaande, tooñange, njurum.

“Min don anndina on ko min nji’i e ko min nani, ngam on boo on kawta bee amin.

Jokkondiral amen woni e Baaba e Biddo mum lisaa-al-Masiihu.”(1 Yuhanna 1:3)

“To en mbi’i en ngalaa bakkaat, en don fooda ko’e men, goonga walaa nder men. To en njabi hakkeji men, o don goondina, o don goondina, o yaafata en hakkeji men, o labbina en diga kala ko woodaa. To en mbi’i en ngalaa hakkeji, en don laara mo fenaande, wolde maako walaa nokkure nder yonkiji men.”(1 Yuhanna 1:8-10)

“Banndiraabe, taa ngoondin ruuhu fuu, ammaa jarriba ruuhuuji din ngam anndugo to di don iwa diga Allah, ngam annabo’en fenaande duudbe don wurta nder duniyaaru. Ko nii on anndirta Ruuhu Allah: Ruuhu fuu jaboowo Yeesu Almasiihu wari nder banndu, iga Allah fuu, ammaa ruuhu fuu mo jabataa dum, dum wonaa ruuhu Allah nanii ina ara, haa jooni ina woni e aduna.”(1 Yuhanna 4:1-3)

Ngewtugo: “Antikristus” ko been yeddube wonde lisaa Naasaretnaajo ko Alla e nder banndu neddo, yiyam e banndu.

“Nden nattata en laataago bikkoy, en don yakka yeeso e baawo bee henndu janngirde fuu, bee fenaande e majjere yimbe nder fenaande mabbe kala ligament ballitoodo, ina mawna e ina mahi hoore mum e nder yidde, no kala feccere ina wada golle mum. So, mido tiidnoo e Joomiraawo, wonde on potii naatde e wuurde no leyyi goddi dii mbadirta nii, e nder meere miijo mabbe Be ngoni ko e nibbidde e majjere mabbe nde foti wonde e mabbe nde sensitivity, be ndokki koye mabbe e sensualité ngam be ndartoo e kala sifaa softeende, e yidde ko buri dum.” (Efesu’en 4:14-19)

“Ngam maajum, bana yimbe Allah subaabe, ceniibe, yidbe, bornee yurmeende, moyyere, neddaaku, neddaaku e munyal. Muñandee, njaafondiree kala ko njid-don e koye mon. Yaafu no Joomiraawo yaafiri on. Ko buri dum fuu, bornee yidde, nde hawrata huunde fuu nder nanondiral timmungal. Jam Almasiihu laamo nder berde moodon, ngam on noddaama ngam jam. Kadi njettoor. Yo konngol Almasiihu joodo e mon no feewi, nde njannginirton, nde on cemmbinirta koye mon. Ko mbadaton fof, so e haala walla e golle, mbafee dum fof e innde Joomiraawo lisaa, njetta Alla Baaba oo e makko.” (Koloosiyankoo 3:12-17)

Ngewtugo: “Haala walla gollal” ko gede kaaleteede walla gede badaade. De mbaawi wonde jam e gidli walla luural e njiyaagu.

“Ko dum wadi, mbafee kala ko mbaawdon fof ngam beydude e goondinal mon moyyere, e moyyere kadi, ganndal, e ganndal kadi, cemmbingol, e muñal, dewal, e dewal, moyyere banndiraabe, e moyyere banndiraabe, yidde.

Ngam to on mari gikkuuji di’i nder besdol, di hadan on laataago ko walaa nafuuda, ko on don mari nafuuda nder anndal mon dow Joomiraawo men Yeesu Almasiihu.” (2 Piyeer 1:5-8)

“Haa wakkatiiji cakkitiidi, woodi yamoobe be don tokka gikkuuji mabbe di walaa Allah.” Been ngoni worbe renndinoobe on, be njokki e jikkuuji tagoore tan, be ngalaa Ruuhu. Ammaa onon banndiraabe, cemmbidin ko’e mon nder nuddinki mon ceniidum, tori’en nder Ruuhu Ceniido. Ndeetee ko’e mon nder yidde Allah, wakkati on don dabbita yurmeende Joomiraawo men Yeesu Almasiihu ngam waddugo on nder ngeedam nduumiidam. Yurmo sikkoobe; yettu wodbe e yiite, hisna be; wodbe yurmee, jillondira e kulol, hay comci di balli bondi mbonni.” (Yahuuda 18-23)

Ngewtugo: Ina laabi e ko limtu-don dow koo, wonde wonbe e Almasiihu ina poti mawnude. Ko cfuum wacfi naamnal Gurngal teegtude ngal ko “hol no mawnir mi mbele nguurndam am ina hollira Alla?” Mido waawi burde nanndude e Alla e jokkude e hollirde nanndi laabtundi e sifaa makko e sifaa makko – yidde, moyyere, yurmeende, goonga e nuundal nde mawnu-mi.

Faandaare 7

Maayde

duumiinde

Goongdinbe hay CAGGAL NGURNDAM walla GAGGAL MAAYDE walla goongdinbe kala neddo ina wuura haa abada e Alla ina nguurda e filosofi:

1. Ñaamde, yaree, mbelto-daa sabu janngo adã waawi maayde.
2. Ko jeymi koo ko miin jey. Ko jey maa mi ñam so mi yidii.
3. Mo dañi ko buri heewde e nguurndam, ko kañum hebata.
4. Mi hulataa hay gooto, wonaa Alla, wonaa neddo. Ko miin woni jogiido doole.

Wacfi noon, e6e njokki e golle Aadama e Hawaa, Kayin, Esaawu e Yahuuda, e6e beydoo 6amtaade yidde ma66e e wacfde ko 6e njicfi wacfde ko wonaa ko Alla yicfi. Alla wi'i 6e e nder Fudfoode 2:16-17 "Adã waawi nyaamde lekki gesa baa fof, kono lekki ganndal moyyere e bonannde woto a nyaam, sabu ñalnde nyaam-daa dum, a maayat." Kono e nder Fudfoode 3:4-6, 13 en njanngii "Ndeen mboddi ndii wiyi debbo oo: "A maayataa, sabu Alla ina anndi ñalnde ñaamataa heen gite maa udditoto, adã nanndi e Alla, adã anndi ko moyyi e ko boni." Nde debbo oo yi'i lekki kii ina weli nyaamde, ina weli gite, ina weli gite, ina weli neddo hakkille, o yetti bibbe mum, o ñaami, o rokki gorko makko, o ñaami." ... "Alla Joomiraacfo wi'i debbo oo: "Hol ko mbacfcfaa?"

Ngewtugo: Aadama e Hawaa ngoongdini fenaande. Esaawu jabi yiddeeji mabbe, Yahuuda, neddo jom jawdi, yidi kaalis haa o subii maayde haa abada ngam janfaade lisaa e wujjude "sehilaabe" makko.

Yaakubu wi'i dum bana ni nder Yaakubu 1:12-15 "Barke woodi mo munyata jarribaago, ngam to o jabi, o heban kudol ngeendam ngol Joomiraawo fodani yidbe mo. To jarribaama, taa wi'a: 'Alla jarriba yam', ngam Allah jarribaama bee ko boni, ammaa mo jarribaama So yiddeeji mum njibinii mo, njibinii mo bakkaat, so di mawnii, ina njibina maayde."

Ko cfuum wacfi, e 6amtaare Aadama e Hawaa, 6amtaare yidde ma66e, maayde naati e aduna – batte bakkaat. "Ngam maajum, bana no bakkaat nasti nder duniyaaru bee neddo gooto, maayde nasti nder duniyaaru, bana non maayde saaki haa yimbe fuu, ngam yimbe fuu mbaadi hakke." (Roomnaabe 5:12)

Ngewtugo: Alla wiyi "hoto ñaam e lekki ganndal moyyere e bonannde, sabu so a ñaamii heen a maayat." (Gen 2:17) Ko cfuum wacfi, ko beydagol Alla, bakkaat, maayde saaktaa e yimbe fof – WONAA bakkaat.

Kono ina woodi yaakaare "No ndokkirnon terde mon maccube bonanndeeji, e tooñanngeeji di ngaddata bonanndeeji burdi heewde nii, ko noon kadi jooni ndokkirton terde mon maccube peewal ngam laabal Kulle dee ko maayde, kono jooni, nde wonnoo on ndimdinaama e bakkaat, on ngontii maccube Alla, on kebii bidbe mon e senaare, haa joofnirde mum ko nguurndam nduumidam, sabu njobdi bakkaat ko maayde." (Roomnaabe 6:19-23)

Ko doo woni firooji keewdi ko fayti e gede de Alla jogori yeewde ko bakkaat, bonanndeeji, murto e majjere. Been wadoobe hono noon ina nguuri ngam CAGGAL MAAYDE.

Fudfoode 6:5-6– "Ndeen ALLA yi'i bonanndeeji aadee ina keewi e dow leydi, kala ko woni e bernde mum ina bonna tan haa abada, Joomiraawo tuuminii nde o tagi neddo e dow leydi ndii, dum mettini dum e bernde mum."

Fudfoode 13:13– “Kono Sodoomnaabe ko bonbe, ko bakkodinbe no feewi e yeeso Joomiraado.”

Fudfoode 19:4-5– “Be noddi Luutu, “Hol to worbe arnoobe e maa jamma bee ngoni? Ngultin min de haa min kawta bee mabbe.”

Ngewtugo: Yidde jokkondire de ngonaa nafooje – jokkondire e jinnaado gooto.

Efesu'en 5:5– “Ngam on mbaawi hoolaade dum: Walaa neddo mo alaa jikku, mo laabaani, mo alaa ko woni e mum – hono neddo oo ko rewoowo sanamuuji – ina jogii ndonu e nder laamu Almasiihu e Alla.”

Ibraniinakoobe 10:26-31– “So en mbaadi bakkaat e anniya caggal nde kebden ganndal goonga, sadak ngam bakkatuuji nattii heddaade, kono ko huunde hulbiniinde e ñaawoore, e tikkere yiite, nde ñaamata gañiibe on cikkata, mbele Gicfcfo Gicfcfo Alla oo ina fotnoo sikkeede, Gicfcfo Galeejo mo o Beydi Beydaade, o Beydi Beydaade Beydaade, o Beydii Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade Beydaade. Fadde e juude Alla guurdo oo, ina hulbinii.”

Yaakuuba 1:19-21– “Ndeen noon, banndiraabe am yidbe, yoo neddo fof yaawno nande, leeltu haalde, leeltu tikkere, sabu tikkere neddo addantaa Alla peewal.

2 Piyeer 2:4-11– “So tawii Alla yurmaaki maleykaaji badnoodi bakkaat dii, kono werlii di e jeynge, o fawi di e kabirde nibbere, ngam ñaawoore, o yurmaaki aduna booydo oo, kono o hisnii Nuuhu, gooto e yimbe njeetato, waajotoodo peewal, o addi ilam dam e dow aduna bondo oo cumu, kiita be haa halkaare, o wadi be yeru ngam be don wuura baawo man be don mari haaje Allah, o hisni Luutu goongaajo, mo be donno torra ngam gikkuuji bondi di yimbe bonbe donno yama (ngam oon goongaajo, joodiido hakkunde mabbe, don torroo yonki maako goongaajo nyalde fuu ngam anndugo no Joomiraawo mabbe delliring the hea godiido e jarribooji e reende tooñangeeji les jukkungo haa nyalnde ñaawoore, e haa teenji e yahooobe e banndu e nder njiimaandi softeende e yejjiteede e laamu Be ngonaa mawnikiniibe, be ngonaa yidbe hoore mabbe be kulaani haalde ko boni e doole b, be kulaani ina ñaagoo tuumeede be yeeso Joomiraado.”

2 Piyeer 2:12-17– “Kono beedoo, hono daabaaji mbondi, badaadi ngam nanngede e halkeede, ina kaala ko boni e ko be paamataa, be mbonna haa laaba cer e nder majjere mabbe, be keba njobdi bonanndeeji mabbe, hono no been limtoobe weltaare e ñaamde e nder ñalawma nii zinaa e ko waawataa woppude bakkaat, ina fooda berde de ngonaa gootum hadi majjere annabi, Dii ko bulli di ngalaa ndiyam, duule de henndu nawtata, de nibbere ndeenaama haa abada.”

Ngewtugo: Yimbe mooboobe e Kerecee'en wiyooobe ko Kerecee'en ina njuula e nder ñalawma, ina njogii gite keewde zina, ina njidi. Be ngoppiino laawol pooccingol, be majjii.

2 Tesalonika'en 1:3-10– “Banndiraabe, min don yetta Allah wakkati fuu ngam mon, bana no dum haani, ngam nuddinki mon don mawna masin, yidde mon fuu don mawna hakkunde mon fuu, ngam non min don mantora on nder kawtalji Allah ngam munyal mon e nuddinki mon nder torraaji mon e torraaji mon fuu. ngam on limta on fotbe nastugo Laamu Allah, ngam maajum on torrata, ngam dum gootum haa Allah yobugo bee torra be don torra on, nden o hokka on be don

torra on fooftere bee amin wakkati Joomiraawo Yeesu feeñata diga asama bee malaa'ika'en maako marbe semmbe, nder yite buutugo dow be nganndaa be nganndaa Allah Joomiraacfo men lisaa-al-Masiihu, 6ee 6e 6eydotoo halkaare haa abada, gila e yeeso Joomiraacfo e teddungal baawcfe mum, nde o warata, e oon ñalawma, ngam teddineede e nder seniibe makko, ngam gooncfine makko fof teddinee, sabu seedantaagal amen hakkunde mon gooncfinii.”

Feññaande 20:10– “Ibliis, foonnoodo be oo, werlaa e maayo yiite e salfaari do daaba oo e annabi fenaande ngoni doo, be torrete jamma e ñalawma haa abada abadin.”

Feññaande 21:8– “Kono hulbe, be ngoondinaani, be mbonnaani, e waroobe, e jom en njurum en, e majjere, e rewoobe sanamuuji, e fenaande fof, maa keb gedal mum en e nder maayo buubngo e buubngo, ngo woni maayde didabere.”

1 Yuhanna 1:10– “So en mbiyii en mbadaani bakkaat, en mbadtii mo fenaande, konngol makko alaa e men.”

Ngewtugo: Jooni noon ina waawi tawa ko jeewte keewde mbaadata ko fayti e sifaa CAGGAL MAAYDE. Mbele ko torla walla halkaare nde joofataa walla ko firti e ko nanndi heen ? Ko waawi heen wonde fof, sifaa CAGGAL MAAYDE, maa dum won ko hulbinii, ko dum timmi, hay gooto e hakkille mum laabdo yidaa neldeede toon. Hodbe haa abada e nder caggal maayde maa ngona:

- Maleykaaji murtudi
- Ibliis (Seydaane)
- Daba
- Annabi fenaande
- Kuldoo (kuldoo)
- Goongdinaani
- Ko huunde haawniinde
- Waroobe
- Fenaande
- Siñoobe
- Jokkondire (jogorbe) .
- Rewoobe sanamuuji

Kabaaru beldo oo ko alaa e sago yaltude leydi maaybe ngam naatde e leydi maaybe.

“Ndaaree, mido jokki yeeso mon hannde nguurdam e moyyere, maayde e bonannde, ngam mi yamiri on hannde, yidde Joomiraawo Alla mon, yahde e laabi mum, dooftaade umrooje mum, umrooje mum e umrooje mum, mbele on nguurdaa, on duuda, Jawmiraawo Alla mon barkidina on e nder leydi ndii.”

“Kono to bernde mon waylitii, on nanataa, on don yabbitoo, on don rewa labbi feere, on don huwa be, mi don anndina on hande, on halkataa, on juuttataa balde mon nder lesdi ndi on ta'ata maayo Urdun ngam on nasta, on keba Ko dum wadi, cubodee nguurdam, mbele aan e iwdi maada fof ina nguura, mbele on njidaa Joomiraawo Alla mon, mbele on njokkaa e makko, sabu ko kanko

woni nguurndam mon, ko kanko woni nguurndam mon juutdam, mbele on njoodotooi e leydi ndi Joomiraawo hunii be Ibraahiima, (Deftere 30:15-20)

Ngewtugo: Leydi Joomiraado wonande Isra'iila ko "Leydi fodoore" – Kanaan. Hannde "leydi Joomiraawo" woni "Laamu Allah" ekklessiya Almasiihu, leydi yaafuye. Dum yewtaama nder deftere BibleWay Publishing Laamu ngu wadaaka bee juude.

Yidde Alla ko yoo tagaado e natal makko (nafoore makko) jokkondir e makko, jogoo jokkondiral tiidngal e makko ngal wadata doon e doon caggal nde be mberlaa e yiyam Almasiihu, maayde. "Joomiraawo leeltataa fodoore mum, bana no wobbe paamirta leeltinki, ammaa o don muñana on, o yidaa hay gooto halka, ammaa o yidi yimbe fuu tuuba." (2 Piyeer 3:9) "On nji'i, e wakkati potdo, nde en ngalaa baawde, Almasiihu maayi ngam be ngalaa baawde. Ammaa Allah holli yidde maako ngam en: wakkati en donno aybe'en, Almasiihu maayi ngam men. (Roomnaabe 5:6-10).

Ngewtugo: "Tuubu" ko "Wonaa jikku tan; alaa ko woni e mum so wonaa ñakkeende jikkuuji e jikkuuji. Wonaa waylo-waylo weeyo ngodngo. Ko waylo-waylo ceertungo e hakkille; ina addana dum dille yidde; e tonngol, ko waylo-waylo e nder leydi neddo"

("Firo minbar", tonngoode 18, hello 66 yettaa e "MiiJooji" #515 Al Maxey, 3 lewru Yarkomaa 2012)

Naamnal burngal tiidde ngal noon, ina foti wonde – "Hol ko pot-mi wadde ngam yaafnaade bakkatuuji am mbele mi daña no kebir-mi nguurndam haa abada e Alla? Mo hebi jaabawol ngal naamnal maa jogo subngo tiidngo – kuulal duumingal ngam wadde. Hono no Isra'iila'en booybe nii, ada foti subaade "Nguurndam" walla "Maayde."

Faandaare 8

Hol ko foti wadeede?

Mido foti anndude wonde ko mi bakkodindo, potdo dañe danndoowo.

Heewbe nji'ataa haaju danndoowo sabu be nji'ataa be majjii e haajuuji yaafuya. So tawii ko e nanngude waaju dilloowo; ina waawi wonde sehil renndudo e maa goonga; ina waawi tawa ko e jarngude bataake; ko woni heen fof, e won e mbaadiiji ada foti arde e faamde wonde "fof mbadii bakkaat, ñakkiraa teddungal Alla" (Roomnaabe 3:23). No annabi Esaaya wiyri gila ko booyi nii: "Bakkaatuuji men cuudii en yeeso Alla haa o nanataa" (Esaaya 59:2). Bakkaat men ko seerndi en e Alla! "Njobdi bakkaat ko maayde" (Roomnaabe 6:23). Dum ko maayde ruuhu, ko seerndude e Alla wonande majjube.

"Kono hol ko woni golle am moyye dee?" neddo ina waawi wiyde. Jaabawol ngol ko: "Ngam ko e moyyere on kisnaa e goondinal, dum wonaa e hoore mon, ko dokkal Alla, wonaa e golle mon, mbele hay gooto waasa mantoraade." (Efesu'en 2:8-9)

“Kono bakkatuuji am ina pamdi” wofbe ina mbiya, kono “Kala neddo dooftoo sariya oo fof, kono yattotoo ko huunde wootere, ko kañum woni aybiido fof.” (Yaakuuba 2:10)

Mawnikinaare aadee e 6amtaare mum ko 6amtaare mawnde e kisndam. Mo salii jabde wonde ko o bakkodindo haajuuji yaafuya, ko majjudo, waawaa hisde.

Mbele a faamii mettere wonde bakkodinoodo ina sokli Dandoowo?

Micfo foti anndude wonde ko lisaa tan woni yaakaare kisndam.

Alaa laawol godngol feewde e kisndam. E maayde makko dow leggal bardugal, lisaa ina waawi hisnude, rimdinde, soodtude bakkodinbe. E nder Yuhanna 14:6, lisaa hollitii: “Ko miin woni laawol ngol, ko miin woni goonga e nguurndam: hay gooto warataa to Baaba so wonaa e am.” Laawol tan ngol mbaawden yettaade Alla ko e Almasiihu. En njanngii kadi e nder Kuude Nelaabe 4:12, “Kisnugol alaa e goddo, sabu alaa innde wodnde les asamaan rokkaande yimbe, nde potden hisnude en.” En mbaawaa hisde e tuugnaade e Mohammed, Budda, diine Yahuuda, laambe Hindu walla kala fedde diine. Kadi en mbaawaa feewnude njubbudi men “Kerecee’en” hono no wadirtee hannde nii, eden daminii dum hisna en. Ko lisaa-al-Masiihu tan waawi hollirde sardiji kisnugol men sabu ko kanko yobi njobdi men, ko kanko tan woni danndoowo men. Alaa feere wodnde.

Mbele ada hebi werlaade hoore maa e koyde gooto tan baawdo hisnude ma - lisaa Almasiihu?

Mido foti goonginde kabaaru beldo wonde lisaa-al-Masiihu arii e leydi, wuuri nguurndam timmuɗam, o waraama e leggal bardugal, (sadaka timmuɗo) ngam bakkatuuji am, o wirnaama, ummiima e maayde ñalnde tatabere, jooni noon ina wuuri haa abada to banngge ñaamo Alla ngam ñaagaade been wonbe e banndu Almasiihu, Eklesiya mum, wonaa njubbudi nguurndam.

Ko lisaa wacfi e men ko wi'etee "linjiila", maanaa "kabaaru belcfo!" E nder Marku, Yeesu wi'i en doole en nuddina linjiila ngam hisnugo en.

Marku 16:15-16 – “Njehee nder duniyaaru fuu, waajaago tagdi fuu Kabaruu Lobbo, mo goondini, mo lootaaki, hisnan, ammaa mo nuddinaayi, kiita.”

Ko daartol mawngol! Alla e mbaadi necfcfo, e necfcfo lisaa Naasaretnaajo, rewii e jarribooji keewcfi kono meecfaa bakkaat!

1 Piyeer 2:21 – “Ko dum wadi on noddaama, ngam Almasiihu tampi ngam mon, o acci on yeru, ngam on tokka koyde maako.”

O wadii maandeeji e kaawisaaji keewdi ngam hollitde laamdo makko.

Yuhanna 20:30-31 – “lisaa wadii kaayeeffiji goddi keewdi e yeeso taalibaabe mum, di mbinndaaka e nder deftere nde'e, kono di mbinndaama ngam on ngoongdina wonde lisaa ko Almasiihu, Bii Alla, ngam on ngoongdina on keba nguurndam e innde makko.”

O maayi ngam men - sadaka Allah ngam hakkeji men fuu!

Ibrani'en 1:10-14 – “O wi'i kadi: 'Haa fudɗam, Jawmiraawo, a wafi lesdi, asama'en woni kuugal juude ma. De majjan, ammaa a don joodi, de fuu don booy bana kolte. A don busta de bana kolte, duubi maada don waylita.

“Moye nder malaa'ika'en mo Allah meedi wi'ugo: 'Jood haa nyaamo am, haa mi wada aŋbe ma les koyde ma?

E joofnirde, O ummiima e maayde, hollirii wonde ko kanko woni 6ii Alla.

Roma'en 1:4-5 – “O Ruuhu ceniido holli bee baawde dow o Bii Allah, bee ummitineeki maako diga maayde: Yeesu Almasiihu Joomiraawo men, bee maako e ngam innde maako, en kebi neema e nulaaku ngam noddugo yimbe nder lenyi feere ngam dɔwtanaago nuddinki.”

1 Korintiyankoobe 15:1 – “Jooni noon, banndiraabe, mido yidi siftinde on Linjiila mo mbaawmi waajde on, mo keb-don, mo ndarni-don.” Ko daartol kaawningol!

Mido foti tuubde e bakkatuuji am.

lisa wi'i e nder Luuka 13:3, “... so on tuubaaki, on fof on halkat hono noon.” Ko tuubde walla halkude; subngo ngo ko men. Kuude Nelaabe 17:30 wi'i, “Goonga, Allah yejjiti wakkatiiji majjere di'i, ammaa jooni o yamiri yimbe fuu haa kala nokkure fuu yo tuub.” Yimbe fof e kala nokku, haa arti noon e am e maa, ko Alla yamiri yo tuub. Tuuba e hol ko? Tuube e bakkatuuji men. Tuubu ngam waasde golloraade haa timma e rewde ko Alla haali koo fof. Alla ina ŋaagii en nde tuubtotoden. O yidi no feewi nde en njuurnitoo mo. O wi'i en nder 2 Piyeer 3:9, “Joomiraawo don yama fodoore maako bana wobbe don tamma yamde maako, ammaa o don munya en, ngam o yidaa walaa mo halka, ammaa o yidaa yimbe fuu tuuba.” Alla ina yidi en tuubde mbele en mbaawa hisde. Omo muɗana en. Kono haa jooni, sahaa men maa joof. So en njuutniima tuubu, bernde men ina beydoo tiidde.

Tuuba wonaa tan yurmaade. 2 Korintiyanko'en 7:10 wi'i, “Ngam mettere Allah don wadda tuubugo haa hisna, walaa nimsa, ammaa mette duniyaaru don wadda maayde.” Tuuba ko waylude bernde e waylude hakkille. Eden poti wadde hakkillaaji men ngam woppude wuurde nguurndam no men nii, puɗɗoden wuurde dum no Alla yidiri. Ko wadde hakkillaaji men wonde en njahata ko e gollanaade Alla e doole men fof e wadde kala ko o haali. Matta 22:37, “lisa wi'i mo: “Yid Joomiraawo Allah ma bee bernde ma fuu, bee yonki ma fuu, bee hakkilo ma fuu.” Wadde, eden poti wadde dum e ngonka men fof.

Roma'en 2:4 wi'i, “Moyyere Allah don arda on haa tuubugo.” Alla ina moyyi e men no feewi, dum noon ina foti addande en yidde weltinde mo e kala fannu. Alla, sabu yidde mum e men, wacii en ko heewi, kadi ko cfuum en njanngi e nder 1 Yuhanna 4:19, “En njicfi mo, sabu ko kanko adii yidde en.” Duum ina foti addande en yidde tuubde e wadde gefe de o yamiri en dee fof, so wonaa duum, en njidaa Alla. lisa wi'i nder Yuhanna 14:24, “Mo yidaa yam, dɔwtataa wolde am.”

Mbele ada yidi Alla? So a wadii noon, ada yidi wadde kala ko O haali. E nder Yuhanna 14:15 lisaa wi'i, "So on njidii kam, dooftodee jamirooje am." Mbele ada yidi hollude Alla yidde maa e tuubde? E salaade bakkatuuji maa e majjere maa fof? E fellitde wonde ada rokka nguurndam maa ngam rewde e dooftaade lisaa? lisa wi'i: "Ko yidi tokkugo am, yo o yeddu hoore maako, o hoosa legal bardugal maako, o tokka am" (Marku 8:34). Mbele a fellitii wonde a yidfaa wadde bakkaat kadi? So tawii ko noon, jooni ada waawi hawrude e Almasiihu.

Mido foti jabde lisaa

lisaa ina yidi en njaba mo yeeso yimbe. E nder Matiyo 10:32-33 o wi'i, "Ko cfuum wacfi, kala mo ja6i kam yeeso yim6e, mi ja6at mo yeeso Baaba am goncfo dow asamaan oo, kono kala mo yeddi mi yeeso yim6e, mi yeddat mo yeeso Baaba am gondo dow asamaan oo." So en njedditi Almasiihu en njahat majjude. En potaani hersude jaabaade yim6e wocf6e wonde en ngoongcfinii wonde lisaa-al-Masiihu ko 6ii Alla. Yeesu wi'i nder Marku 8:38, "Kala mo semti ngam am e wolde am nder jamanu ndu'u jeenoowo e hakke, Bii Aadama semtanan ngam maako to o warata bee teddungal Baaba maako bee malaa'ika'en ceniidi." So O hersii en dum firti ko en majju6e.

Woodi misaaluuji duddi di yimbe don cemmbidina nuddinki mabbe nder Almasiihu nder Bibel. Gooto ina tawee e Matiyo 16:16-17, "Simon Piyeer jaabii, wi'i: "Aan woni Almasiihu, Bii Alla guurdo" lisaa jaabii mo, wi'i mo: "Barke woodaama, Simon bidfo Yunus, sabu wonaa banndu e yiiyam holliri ma dum, ko Baaba am gondo dow asamaan." Almasiihu welti no feewi e jaabtawol Piyeer kadi o wonda e men kadi.

E nder Kuude Nelaabe 8:36-37 gorko gooto naamndii naamnal ngal, "Yeewee doo ko ndiyam, hol ko hadata mi looteede?" Ndeen e nder aaye 37, "Ndeen Filip wiyi, "So a goongdini e bernde maa fof ada waawi." O jaabi, o wi'i: "Micfo goongdini wonde lisaa-al-Masiihu ko 6ii Alla."

Kono ina woodi ko buri dum. En njabaani tan wonde lisaa ko Almasiihu, Bii Alla, en njabaani kadi Kanko hono Joomiraawo men. "... So a jaabtii e hunnduko maa ko lisaa woni Joomiraacfo, a googcfinii e bernde maa wonde Alla umminii mo e maayde, a hisnat." Roma'en 10:9. En innirii mo hooreejo men, joom men, laamdo men, mawdo men, mawdo men, jogiido baawde fof e nguurndam men. Nalnde heen gooto fof maa waf ndee doo jabde – "...ngam koppi kala ina sujjana innde lisaa, koppi wonbe e asamaan, wonbe e leydi, e wonbe les leydi, kala demngal ina jaba wonde lisaa-al-Masiihu ko Joomiraawo, ngam teddinde Alla Baaba." (Filipi'en 2:10-11) Kono wonande won heen, dum maa juut.

Mbele ada hebii jabde wofbe wonde ada goongdini wonde lisaa ko Almasiihu Bii Alla guurdo, kadi ko kanko woni jooni joom e Joom nguurndam maa?

Mido foti lummbaade

Kuude Nelaabe 2:38– “Tuubee, gooto e mon fof lootee batisma e innde lisaa-al-Masiihu ngam yaafeede bakkatuuji mon, ndeen kebon dokkal Ruuhu Ceniido.” En poti looteede (looteede), ngam hebde yaafuya bakkatuuji men fof.

Kuude Nelaabe 22:16– “Jooni noon, ko wadi ada fadi, ummo, lootaa lootde, lootaa bakkatuuji maa, nodda innde Joomiraawo.”

Ngewtugo: Caggal nde o holliti wonde lisaa ko Alla e mbaadi necfcfo e noddaango Alla ngam yaafnaade ndeen e nder golle 6uu6ol e nder ndiyam, lootgol, Alla ina loota bakkatuuji necfcfo e 6i66e Almasiihu – WONAA ndiyam. Noddude innde Joomiraacfo firti ko noddude mo e golle. Noddude innde Joomiraacfo, 6oornaade mo yoo o yaafu, o loota bakkatuuji men, o hisna en!

1 Piyeer 3:21– “Ko nanndi e duum (yonkiiji jeetati kiswaadi e ndiyam e nder laana), lootgol ina hisna on jooni - wonaa ittude diyye e banndu, kono ko eeraango Alla ngam bernde moyyere e ummital lisaa-al-Masiihu.” Lootgol, e wiye Piyeer, wonaa labbinde banndu yaajndu. Kono lootgol hisnoowo en ngol ko ‘eeraango’ (eeraango) feewde e Alla ngam bernde moyyere. Lootgol ko duwaawu, ko eeraango, ko ñaagaade Alla ngam labbinde bernde mum e nder bernde bonnde. Ko cfuum wacfi, lootgol e nder Almasiihu ko duwaawu bakkodincfo goonga mo deftere nde.

Hol ko danndata en e bakkatuuji men? Yiiyam lisaa! Hol nde yiiyam lisaa danndata en? Nde en noddi Alla ngam labbinde en e lootgol! So duum bennii hol to doole hisnude ngoni? Ko e yiiyam Almasiihu buubdam. (Ummitineeki Yeesu Almasiihu woni kewu ko tabbitini nafuuda maayde maako dow leggal bardugal.) Goondinki - lootugo don hawta en bee maayde, wirwirnde e ummitineeki Almasiihu.

Looteede "e nder maayde makko" e "jokkondirde e makko e ummital makko" (Roomnaabe 6:3-5) ko noon kisndam arirta e men e nder lootgol.

Kisal, yaafuye hakkeji, ko ummii e hawtugol, (jokkondire), e Alla e nder Almasiihu ina hokka nde berde men hoolaare ñaagii Alla ngam berde men moyye. En mbaɗat dum ko nde en lootaa, (immers). Lootgol ko goondinal wullaango, duwaawu, to Alla ngam hisnude en tuugnaade e maayde Almasiihu dow leggal bardugal, sadaka njuumri. Mbele ada foti looteede?

Mido foti wonde goondindo haa mi maaya

Koloosiyankoobe 1:21-23– “Onon kadi, onon wonno ko e goondinbe, aɓbe e nder hakkillaaji mon, sabu golle bonde, kono jooni o moyyinii on e banndu makko e maayde, ngam hollirde on seniibe, be ngalaa aybe, be ngalaa tuumeede e yeeso makko, so tawii ko goonga on njokkii e goondinal, ngal o woppii, ngal o woppaani, ngal o woppidii ngal.”

Feñinaande 2:10– “Goondindo haa maayde, mi hokka on kudol nguurndam.”

Dum ko seeda tan e yidde Alla e nguurndam maa. Naatbe e laawol Almasiihu ina mbada nguurndam mum en fof e dabbude timmal makko, ina peewna nguurndam haa abada dam hisnaabe bee kebata e yeeso makko. Jooni noon ko aan foti fellitde. Gooto e men kala maa subo koye mum haa abada. Hol ko woni kuulal maa?

Matta 7:13-14 - "Nastu nder dammugal cemmbidngal ngam dammugal man yaaji, laawol yahdugo haa halkaare boo don mari nastugo bee maajum duudbe. Ngam dammugal cemmbidngal don safi laawol yahdugo haa yonki, seeda tan hebata ngol."

Noddaango Alla e Aduna

Matta 11:28-30– “Ngaree e am, onon fuu on don yama, on don yama on, mi foofan on, yettu boggol am, njanngee haa am, ngam mi don neddaaku, mi don lesdina bernde am, on keban foofere ngam bernde mon, ngam boggol am don weeli, teddungal am boodum.”

1 Korintiyankoobe 2:9-11– “Kono no winndiraa nii : “Yitere yi’aani, noppi nanii, ko Alla feewni yidbe mo koo, bernde neddo naataani dum.” Ammaa Allah anndini en de bee Ruuhu maako, ngam Ruuhu anndina kuuje fuu, eey, kuuje luggude de Allah anndi, ngam non boo, walaa anndugo kuuje Allah, so wonaa Ruuhu Allah.”

Matiyo 28:18-20– “Iisaa ari, haali e mabbe, wi’i: “Baawde fof ndokkaama mi to asamaan e dow leydi, njahee, mbaɗon leyyi dii fof almuɓbe am, lootton be e innde Baaba e Biɗɗo e Ruuhu Ceniido, njannginon be dooftaade ko njamiri on koo fof, mido wondi e mon haa abada dubbi. Aamiin.”

Marku 1:14-15– Yeesu wari lesdi Galili, don waaja Linjiila Laamu Allah, don wi’a.
“Wakkati timmi, laamu Allah badi, tuube, nudɗinee Linjiila.”

Matiyo 6:33-34 – “Ko adii fof, dabbu laamu Alla e peewal mum, dum fof beydan e mon. Ngam duum, woto cikkitodee janngo, sabu janngo ina cikka ko woni e mum koo, ñalawma oo ina heewi cadeele mum.”

Roma'en 6:16-19– “Mbele on nganndaa, so on ndokkii hoore mon maccube ngam dooftaade, on ngoni maccube oon, so tawii ko bakkaat jowitiido e maayde, walla dooftaare jowitiinde e peewal? Kono Alla yettee, sabu hay so on ngonnoo maccube bakkaat, on dooftiima dum e bernde mon, on mbeltiima e bakkaat oo laati maccube peewal, mi don wolwa bee demngal yimbe ngam tampere balli mon.”

“Ngam no ndokkirton terde mon bana maccube soynde, e tooñanngeeji di beydata tooñanngeeji, non kadi jooni mbaɗon terde mon laatoo maccube goongaaku ngam senaare.”

Kuude Nelaabe 4:10-12– “Yoo anndu on fof, e leñol Isra'iila fof, wonde e innde...

lissaa-al-Masiihu mo Nasaratu, mo njoodon leggal bardugal, mo Alla ummini e maayde, ko kanko neddo oo darii doo e yeeso mon ina selli. Ko dum woni 'haayre nde onon mahoobe njabaani, nde jogii

wonta hayre mawnde e dow noral.' Walla kadi kisndam alaa e goddo, sabu alaa innde wodnde les asamaan hokkaande yimbe nde potden hisnude."

Ragare Alaa Garanti Janngo

Musiiba oo ko hay gooto fotaani majjude Aljanna, daña Jahannama. Subo ngoo ko enen. En mbeltiima e yettude koye men haa abada. So tawii Aljanna ko nokku peewnitaado wonande leñol peewnitngol, Jahannama ko nokku peewnaado wonande leñol ngol peewnaaka.

2 Korintu'en 6:2– “Ndaaree, jooni woni wakkati welnde, jooni woni nyalawma kisndam.”

Yuhanna 15:10– “So on dooftiima jamirooje am, on kedoto e yidde am, hono no mi dooftoriimi jamirooje Baaba am, mi keddotoo e yidde makko nii.”

Been “E nder Almasiihu” wuurbe ngam NGURNDAM Caggal NGURNDAM ina poti anndude jarribooji di Iblis wadata yeeso mum en sahaa kala no woodi yeruuji e nder Alkawal Kesal e Alkawal Kesal fof, bibbe Alla ina njidi dooftaade Alla, ina ngarta e laabi aduna.

Been “be ngonaa e Almasiihu” ina poti miijaade no feewi:

Ko Bibel wi'i dow no nastirta nder Almasiihu?

Heedito – Janngu bee tiidnaare e janngu ko Almasiihu janngini ngam kambe ngoni Konngudi nguurndam.

Nanugo

- Yimbe fof, worbe e rewbe, ko bakkodinbe nde tawnoo be dooftiima laabi e jamirooje Alla peeñde
- Bakkaat mo neddo yaafaaka maa addan mi maayde haa abada
- Neddo ina foti yaafeede ngam hebde nguurndam haa abada e Alla
- Almasiihu tan woni laawol ngam mi yaafa hakkeji am fuu

Tammugo -lissaa Wonnoo, ko Alla

- O ari e aduna he banndu neddo ko lissaa Naasaretnaajo
- O wuuri ko hakkunde yimbe
- O hokki bee yidde maako ngeendam maako ka walaa hakke, bana sadaka timmudo, tan ngam hakkeji am, o leggal bardugal
- O Wirnaama

- Alla ummini mbo e yanaande ñalnde tatabere
- O feeñii e teemedde caggal ummital makko
- Yahdu maako haa asama ngam wondugo bee Baaba, almuǂbe maako ceedti dǂm

Tuuba –Waylude e bakkaat e majjere fayde e hoolaare e dooftaare

Yafugo -Jab nuddinki ma dow Yeesu woni Bii Allah.

Teffugo -Noddee Alla yoo yaafu ma bakkatuuji maa

Mayugo -Wartu nguurndam maa booydam, bakkaat, aduna

Woto wirne –Wadde nguurndam maa bakkaat maaydam e nder yanaande lootgol e nder ndiyam e nder maayde makko, accu Alla ummina ma e yanaande no Tagdo keso labbinaado.

Kebbugo -Ruuhu Ceniido bana deposit gartiroowo ko arata

Latugo -Bana Kerecee'en keso, Allah beydi ma, bana bingel maako, haa bikkoy feere nder Ekklessiya Almasiihu.

Wondugo -Jokku nguurndam cemmbiddam e dooftaade Almasiihu e janngirde nulaabe "... Mido ñaagii on nde nguurton nguurndam fotdam e noddaango ngo keb-don ngoo, ngoppee neddaagal timmungal, muñdon, muñanngondirde e yidde, mbaɗon doole mon fof ngam jogaade ngootaagu Ruuhu e jokkondiral jam." (Efesu'en 4:1-3) Yettu golle – "Wakkati potdo" woni jooni.

Hannde ko Ñalawma Kisndam!

Naamne

1. Alla rokkii yim6e fof a
 - a. ____ Baandu
 - b. ____ Ngeendam
 - c. ____ Ruhu
 - d. ____ Ko limtaa dow koo fof
 - e. ____ Banndu e Ruuhu
2. Neddo maayata tan ko laawol gootol caggal duum ari ñaawoore. Goonga ____ Fenaande ____
3. Ruuhu neddo ko bernde mum (anndinde).
Goonga ____ Fenaande ____
4. Ruuhu neddo ko Alla rokki dǂm, maa artu e makko so neddo maayii maayde banndu. Goonga ____ Fenaande ____
5. Alkawal ngal Alla ha6di e Israaiilaen yaafii bakkatuuji mumen e sadak na'i e be'i.

Goonga ____ Fenaande ____

6. E nder koydol Yuusuf, malaa'ikaajo Allah wi'i Mariyam, jom suudu maako, heban biidfo gorko mo Ruuhu Ceniido jibini, o hisna yimbe diga hakkeeki mabbe.

Goonga ____ Fenaande ____

7. Yuhanna lootoowo seedii wonde lisaa ko Jawgel Alla momtata bakkatuuji aduna.

Goonga ____ Fenaande ____

8. lisa anndini "Ko miin woni laawol, goonga e nguurndam." Goonga ____ Fenaande ____

9. Nde lisaa maayi, ruuhu mum yahi to Hades, hodorde ruuhuuji maaybe balli. Goonga ____ Fenaande ____

10. Nde Almasiihu ummi, o udditi dammude Aljanna bange Hades o woppi kala ko woni toon.

Goonga ____ Fenaande ____

11. Nde Almasiihu ummi haa Asama, o ardi yonkiiji goongaadi nanngaadi nder Aljanna bange Hades haa Asama ngam wondugo bee maako? Goonga ____ Fenaande ____

12. lisa wi'i Dammugal Hades foolataa dow Banndu yimbe nuddinbe, hoolaare e dwtanaago, Ekklessiya maako. Goonga ____ Fenaande ____

13. Nde o wolwanno bee Masiihinjko'en Tesaloniika, Pol wi'i be Almasiihu maayi ngam dwtanoobe Almasiihu, koo be nguuri koo be maayi wakkati gartol maako, be nguurda bee maako. Goonga ____ Fenaande ____

14. Yahdu Almasiihu haa Asama ngam wondugo bee Baaba maako seedaama bee:

- a. ____ Ardiibe Yahuudu'en
- b. ____ Alaa seedtiibe yeengol makko asamaan
- c. ____ Almubbe makko

15. Yonkiiji yimbe fuu 6e peewnii e 6i66e Almasiihu, maa njoocfo haa abada e Alla to Asamaan kono ruuhuuji 6e ngonaa gootum, murtu6e e bon6e, maa njogo hodorde mum en e nder Jahannama haa abada, peewniraa Ibiliis. Goonga ____ Fenaande ____

16. Yimbe nanbe haala Allah ngam jokkirgol (Linjiila Almasiihu) waylitii diga nguurdam mabbe jooni (tuubu) nden be lootaama (nuddinaama) be hokka Ruuhu Ceniido ngam joodugo nder mabbe. Goonga ____ Fenaande ____

17. Nde Almasiihu warti nder duule (gartol 2) wuurdube nder Almasiihu fottan bee maako nder weeyo.

Goonga ____ Fenaande ____

18. Mbele ina haani neddo annda ko o bakkodindo ngam dabbude yaafuya? Goonga ____
Fenaande ____

19. E wiye binndol ngol gooto fof wadii bakkaat. Goonga ____ Fenaande ____

20. Yimbe ina kisnee e...

- a. ____ Moyyere rewruude e goondinal e dooftaare.
- b. ____ Moyyere
- c. ____ Wuurde nguurndam moyyam e nehdi.

21. Laabi kisnugol no foti?

- a. ____ Jur
- b. ____ Gootel
- c. ____ Haalaaka e nder Binndi

22. Tuuba ko

- a. ____ nimsude golle de njidaa
- b. ____ waylo waylo bernde, hakkille e nguurndam

23. Lootgol nder Almasiihu woni yamde neddo haa Allah ngam yaafuye ngam Allah waawa huuwugo bee yiyam Almasiihu hokkaama bana sadaka timmuɗum ngam hakkeeki. Goonga ____
Fenaande ____

24. "SO" nder Kolosi'en 1:22 don holla neddo waawataa heddaago goongaaku. Goonga ____
Fenaande ____

25. Kala neddo so tawii ko Kerecee walla mo wonaa Kerecee ina wuuri ngam:

- a. ____ Ko nguurndam haa abada walla ko maayde haa abada
- b. ____ Naa no gooto fof dadndirta
- c. ____ Naa no haa abada wadata